İstanbul Üniversitesi
Tarihöncesi Arkeolojisi
Anabilim Dalı

Arkeolojide Disiplinlerarası Yöntemler

Eğitimci: Prof. Dr. Ünsal Yalçın

Ders Süresi: 3 Gün | 20 Ders Saati

Tarih: 25-26-27 Şubat, 2026

Detaylı Bilgi ve Başvuru İçin:*

https://prehistorya-edebiyat.istanbul.edu.tr/

Yer: İstanbul Üniversitesi
Rıdvan Çelikel Arkeoloji Müzesi

** Katılım kontenjanla sınırlıdır.*
Program sonunda katılım belgesi verilecektir.
Eğitim ücretsizdir.

İstanbul Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi, Rıdvan Çelikel Arkeoloji Müzesi
Balabanağa Mah. Ordu Cad. No. 6 Fatih/İstanbul

Arkeolojide Disiplinlerarası Yöntemler

Ders Programı:

1. Gün: Çarşamba, 25.02.2026

13.30-15.00 1. Ders: Arkeometri'ye Giriş I: Arkeometri nedir? tanımı, tarihçesi

15.00-15.10 Ara

15.10-16.40 2. Ders: Arkeometri'ye Giriş II: Yöntemler, temel bilgiler, örnekler

2. Gün: Perşembe, 26.02.2026

09.30-11.00 3. Ders: Jeoarkeoloji: Pleistosen-Holosen, iklim değişimi, doğal yaşam ortamlarının oluşumu, ilk yerleşimler ve insanların doğal ortama etkisi

11.00-11.10 Ara

11.10-12.40 4. Ders: Doğabilimsel Tarihleme Yöntemleri: Temel bilgiler, C-14, Dendrokronoloji, TL, OSL, Arkeomanyetizm

12.40-13.30 Öğle Arası

13.30-15.00 5. Ders: Biyoarkeoloji: Paleogenetik, temel bilgiler, örnekler

15.00-15.10 Ara

15.10-16.40 6. Ders: Arkeokeramik: Tanım, temel bilgiler, analiz yöntemleri

3. Gün: Cuma, 27.02.2026

09.30-11.00 7. Ders: Arkeometalurji I: Temel bilgiler, uygulama yöntemleri, örnek projeler

11.00-11.10 Ara

11.10-12.40 8. Ders: Madencilik Arkeolojisi: Temel bilgiler, örnek projeler

12.40-13.30 Öğle Arası

13.30-15.00 9. Ders: Kaynak (Provenans) Araştırmaları I: Temel bilgiler, metal buluntular

15.00-15.10 Ara

15.10-16.40 10. Ders: Kaynak (Provenans) Araştırmaları II: Keramik, obsidiyen, mermer vd. malzemeler

İÜ Tarihöncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı

(Kompakt 2,5 Gün, toplam 20 ders saati)

Eğitimci: Prof. Dr. Ünsal Yalçın (Ruhr-Universität Bochum/Deutsches Bergbau Museum Bochum/Süleyman Demirel Üniversitesi Isparta)

Dersin Adı: Arkeometri - Arkeolojide Disiplinlerarası Yöntemler

Dersin Amacı: Kültür Bilimlerinde ve özellikle Arkeoloji Bilimlerinde insanlığın geçmişini araştırırken bilinmek istenilen konuların başında insanların ve dolayısı ile toplumların nasıl yaşadıkları, neyle beslendikleri, hangi doğal kaynakları ne amaçla kullandıkları, bunlardan nasıl yararlandıkları ve günlük yaşamda gereksinim duydukları araç ve gerçleri nasıl yaptıkları, hangi teknolojiyi kullandıkları yanısıra toplumlararası ticari ilişkiler, kültürel etkileşimler ve toplumların geçirdiği gelişme evreleri gelmektedir. Tüm bu kompleks konuların araştırılması ancak disiplinlerarası yöntemler ve bu disiplinlerin ortak çalışması ile mümkün olabilmektedir. İşte Arkeometri bu yöntemlerin tümünü içermektedir. Bundan yola çıkarak arkeometrisiz bir arkeoloji bilimi düşünülememektedir. Dersin amacı bu yöntemleri örneklerle öğrenciye anlatmaktır.

Derse başarıyla katılan öğrenciler maddi buluntuları anlayabilmek, onların hangi yöntemlerle araştırılabileceğini bilmek, elde edilen verileri değerlendirebilmek ve sonuçları bilimsel bir dille ifade edebilmek gibi önemli konularda bilgi sahibi olabilecek, böylece ilerde planladığı arkeolojik projelerde hangi malzemeye hangi doğabilimsel yöntemin uygulanabileceği ve kimlerle ortak çalışabileceği hakkında karar verebilmek için gerekli temel bilgilere sahip olacaktır.

Hedef Kitlesi/Katılım ön koşulları: Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Restorasyon Lisans 3. ve 4. sınıf öğrencileri, Yüksek Lisans ve Doktora düzeyindeki öğrenciler (+ ilgi duyan diğer disiplinlerden arkeometri alanında doktora yapmak isteyenler)

Seçme Literatür:

M. J. Aitken, *Physics and Archaeology*, Oxford University Press (1975). M. J. Aitken, *Science-based Dating in Archaeology*, Longman (1990).

G. Artioli, *Scientific Methods and Cultural Heritage*, Oxford University Press (2010).

S. Bowman, *Radiocarbon Dating*, University of California Press, Berkeley (1990).

P. Craddock, *Scientific Investigation of Copies, Fakes and Forgeries*, Butterworth Heinemann (2009).

D. Eckstein, M. G. L. Baillie & H. Egger, *Dendrochronological Dating*, Handbooks for Archaeologists No. 2. European Science Foundation, Strasbourg (1984).

G. Eramo & A. Mangone, Archaeometry of ceramic materials, *Physical Sciences Reviews* 4/11, 2019.

C. Orton & M. Hughers, *Pottery in Archaeology*, Cambridge University Press, 2013.

G. A. Wagner, *Einführung in die Archäometrie*, Springer (2007).